

Rapportage participatie gebiedsperspectief MAAK.Centrum Oost

Inhoudsopgave

1.	Dit is de rapportage participatie voor het gebiedsperspectief MAAK.Zaanstad Centrum Oost	Blz. 3
2.	We hanteren vier criteria voor succes van participatie: bereik, proces, opbrengst, terugkoppeling	4
3.	Afspraken met de gemeenteraad: niveau van interactie is Adviseren	4
4.	Hoe zag het participatieproces in MAAK.gebied Centrum Oost er uit?	5
5.	De vier criteria: wat is waargemaakt van de voornemers?	7
	5.1 Bereik	
	5.2 Proces	
	5.3 Opbrengst	
	5.4 Terugkoppeling	
	5.5 Rapportage op de participatiedoelstellingen uit de aanpak participatie MAAK.gebieden (2017/45219)	
6.	Verslag externe monitoring	12
	6.1 Bereik: met de participatie worden veel en diverse (maar niet alle) mensen bereikt.	
	6.2 Proces: de bijeenkomsten worden gewaardeerd en er is voldoende ruimte voor inbreng, maar er mag nog duidelijker aangegeven worden wanneer men in het totale proces zijn/haar mening kan laten horen.	
	6.3 Opbrengst: er is een enorme en ook enorm veelzijdige opbrengst van ideeën	
	6.4 Terugkoppeling: de terugkoppeling over inhoud en vervolgproces mag nog duidelijker.	
	6.5 Algemeen beeld Zaanpeiling	
7.	Overzicht bijlagen	15
8.	Conclusie en doorkijkje voor de strategiefase	15

1 Dit is de rapportage participatie voor het gebiedsperspectief MAAK.Zaanstad Centrum Oost

Ook op de lange termijn wil Zaanstad een stad zijn waar mensen met plezier wonen, werken en leren. Daarom willen we werken aan meer en betere woningen, verbindingen en voorzieningen. Voor de Zaankanters van vandaag én voor nieuwe inwoners.

Over hoe we dat doen, gaan we met elkaar in gesprek. Niet alleen om inspiratie en ideeën op te halen. Zaanstad maken we samen: doel is dan ook om een breed palet aan Zaankanters mee te laten doen met de ontwikkeling van de stad: inwoners, organisaties, ondernemers, investeerders en gemeente.

Dan gaat het over alle leeftijdsgroepen, culturele achtergronden en opleidingsniveaus. Hoe diverser de groep bewoners die meedoet, hoe beter we rekening kunnen houden met de belangen en ideeën van alle bewoners.

In de analysefase werd daarom al een inventarisatie gedaan van stakeholders in het gebied en daarbuiten. Bewoners en ondernemers, wel en niet georganiseerd, maar ook eigenaren van gebouwen en gebieden, woningcorporaties, sportverenigingen, gezondheidsinstellingen, de provincie, havens en vaarwegen, riviercruises, marketing Zaanstreek, buurthuizen, kermisexploitanten en hulporganisaties: over het toekomstperspectief voor Centrum Oost is met deze partijen het gesprek gevoerd.

Om te onderzoeken of we de participatie goed vormgeven en om te leren van de ervaringen daarin, hebben we afgesproken nauwgezet te monitoren hoe het gaat. In dit document een rapportage van hoe we dat hebben gedaan in MAAK.gebied Centrum Oost in de perspectieffase.

2 We hanteren vier criteria voor succes van participatie: bereik, proces, opbrengst, terugkoppeling

Met het vaststellen van de “Participatie op maat in de MAAK-gebieden” (2017/29154) is besloten om te monitoren op de participatie middels vier meetbare succesfactoren. Het gaat om kwalitatieve en kwantitatieve factoren:

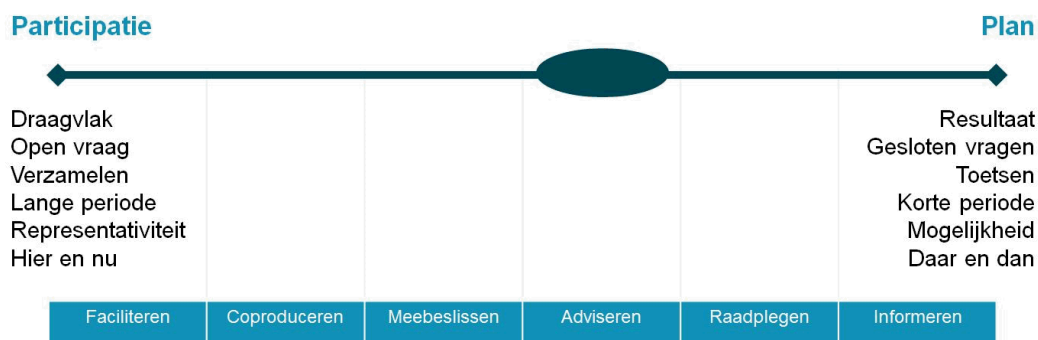
1. *het bereik van de participatie (aantal deelnemers met kennis van het proces, aantal deelnemers die een actieve bijdrage leveren, representativiteit van de deelnemers),*
2. *het proces (de openheid van het traject, de gelijkwaardigheid van de deelnemers, de mogelijkheid om mee te doen, de ingezette werkvormen)*
3. *de opbrengst (hoeveel concrete ideeën heeft het proces opgeleverd, wat is de kwaliteit van de opbrengst, hoe zijn deze verwerkt in het eindproduct)*
4. *de terugkoppeling (of en hoe is de opbrengst teruggekoppeld aan de deelnemers en hoe tevreden zijn alle deelnemers aan het proces)*

Op deze factoren is bij de aanpak in MAAK.Centrum Oost gemonitord.

3 Afspraken met de gemeenteraad: niveau van interactie is Adviseren

De MAAK.Zaanstad-gebieden zijn heel divers en zelfs binnen de gebieden zijn de verschillen groot. Daarom is de manier waarop we inwoners, ondernemers en organisaties uit die gebieden betrekken bij de ontwikkeling van het gebied verschillend. Voor het betrekken van mensen gebruiken we het zogenaamde ‘afwegingskader interactieve beleidsvorming’. Dit document is in 2009 door de raad vastgesteld.

Voor de MAAK-gebieden is een participatieaanpak gemaakt. Hierin is het niveau van de participatie vastgelegd. Voor het gebied Centrum Oost is het niveau vastgesteld op Adviseren. In dit gebied is het algemeen stedelijk belang groot: het gebied is of wordt een centrumgebied voor heel Zaanstad en wordt door alle Zaankanters gebruikt. Daarom heeft de gemeenteraad de keuze gemaakt om de reacties van alle belanghebbenden op het perspectief zorgvuldig af te wegen, om vervolgens zélf een beslissing te nemen.

4 Hoe zag het participatieproces in MAAK.gebied Centrum Oost er uit?

In de perspectieffase zijn een Klankbordgroep en een Adviesgroep opgericht. In de Klankbordgroep overleggen ambtenaren met bewoners en ondernemers vanuit verschillende delen in en rondom het gebied Centrum Oost inhoudelijk over de toekomst van het gebied. De Adviesgroep bestaat uit wethouders, verschillende raadsleden, bewoners en ondernemers die meedenken over het proces en hoe dat zorgvuldig vorm te geven.

In deze fase kwam er ook een vervolg op de eerste buurtwandeling (“schouw”) met belangstellenden uit het gebied en medewerkers van de gemeente.

Er is een leegstaand pand in de Peperstraat in gebruik genomen om het projectteam meer zichtbaar en toegankelijk te maken voor gesprek, met vaste inloopspreekuren en als locatie voor overleggen en bijeenkomsten.

In de perspectieffase is ook met pand- en grondeigenaren gesproken over de ideeën in het perspectief. Het is belangrijk om te weten hoe zij hierover denken. Een belangrijk deel van de realisatie van de kwaliteitsverbetering in het gebied hangt af van hun initiatieven en medewerking. Uiteindelijk gaat het in de afweging natuurlijk om de vraag wat het beste is voor de toekomst van het gebied, en niet alleen om de zakelijke belangen van pandeigenaren/ontwikkelaars. Wanneer zij enthousiast zijn over de in het perspectief geschetste richting, helpt dat wel om zo snel mogelijk de gewenste beweging in het gebied op gang te brengen.

Dat geldt ook voor andere partners: ook met andere professionals, zoals medewerkers van woningcorporaties en huisartsen, vonden gesprekken plaats. En aan het perspectief werd gewerkt in onderwijsprogramma's met o.a. basisschool Herman Gorter en met de Hogeschool van Amsterdam, om ook jonge Zaankanter te betrekken.

Op verschillende momenten is op openbaar toegankelijke gelegenheden voor een breed publiek gesproken over het perspectief. Zowel op een grotere bijeenkomst in de Oostzijderkerk op 22 mei 2018 als bij wekelijkse inloopspreekuren, speciale inloopmomenten, via online participatietool “praatmee” en op social media hebben mensen hun suggesties gedeeld.

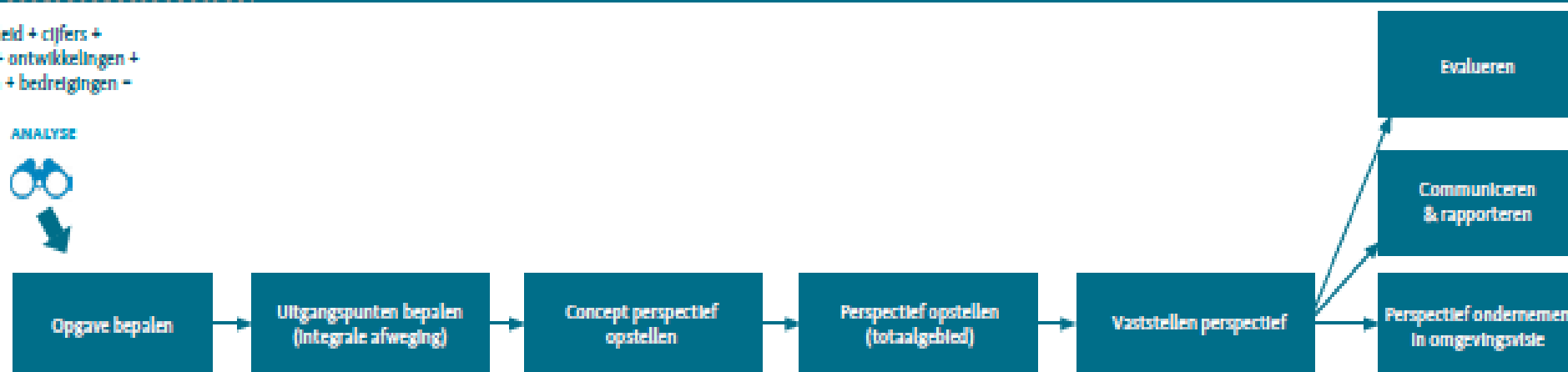
Om het gesprek over de toekomst – voor veel mensen erg abstract en ‘ver van hun bed’ - te voeden, maakten we gebruik van de thema's die ook in de toekomstige gemeentelijke omgevingsvisie centraal gaan staan. We bespraken de invulling per deelgebied (Burcht, Zuiddijk, Prins Hendrikkade, Klauwershoek, Peperstraat) en zetten een vogelvluchtbeeld met een mogelijk fysieke inrichting voor 2040 in als ‘praatplaat’.

Aanvankelijk waren twee bredere gespreksrondes voorzien: een om de uitgangspunten voor het perspectief compleet te krijgen (in mei), en een om het concept-perspectief aan te vullen en van opmerkingen te voorzien (in juli). Bij de ronde in juli sprak een aantal bewoners onvrede uit over de korte reactietijd die ze in deze vakantieperiode ervoeren. Daarom is een extra ronde ingelast in september, om met de stad te delen hoe de input op het concept-perspectief tot op dat moment was verwerkt, en om daarop nog de laatste feedback te krijgen. De stappen zijn uiteengezet in onderstaand schema.

Participatieproces perspectieffase

beleid + cijfers +
trends + ontwikkelingen +
kansen + bedreigingen =

ANALYSE

5 De vier criteria: wat is waargemaakt van de voornemens?

5.1 Bereik

Het projectgebied Centrum Oost zelf kent ongeveer 1000 bewoners. Van de 721 panden in het gebied is 70% woningen. Er zijn 93 winkels, 35 horecagelegenheden en 25 kantoorpanden (uit: *Analyse MAAK.gebied Centrum Oost, 2017*). Via huis-aan-huis, digitale nieuwsbrief, social media, gebiedswebsite en dankzij free publicity (o.a. artikelen op De Orkaan, in NHD en via bewoners- en ondernemersverenigingen) zijn zij geïnformeerd over het proces en uitgenodigd voor bijeenkomsten en inloopmomenten.

Omdat Centrum Oost een centrumgebied voor heel Zaanstad betreft, is ook apart over het proces en de bijeenkomsten bericht in het Zaanstad Journaal en geadverteerd op facebook. Voor de moeilijker te bereiken groepen (mensen met een migratieachtergrond en jongeren, groepen die lastig te betrekken zijn bij gebiedsontwikkeling) zijn aparte acties genomen.

Voor de eerste groep zijn extra, aanvullende gesprekken gevoerd. O.a. met buurtcentrum Milli Gorus, o.a. over toetreding tot de klankbordgroep later in het traject.

Voor de tweede groep werd in MAAK.Zaanstad in een apart educatieprogramma het gesprek gevoerd over de toekomst van de stad. Voor het primair onderwijs betrof dat o.a. Bouwers van de Toekomst. Voor het voortgezet onderwijs onder meer een MAAK-traject met het Michaelcollege. Ook het Hoger onderwijs is vertegenwoordigd in een samenwerkingsprogramma met de Hogeschool van Amsterdam, zowel met de vakgroep Psychologie als die van Bestuurskunde. In/om het gebied zelf brachten wijkmanager en procesmanager ook een bezoek aan basisscholen Herman Gorter en werd er samengewerkt met de Voorzaan.

5.2 Proces

In de perspectieffase zijn een Klankbordgroep (inhoudelijke meedenkers met vertegenwoordiging uit alle delen van het gebied) en Adviesgroep (meedenkers op proces vanuit bestuur, raad, bewoners en ondernemers) opgebouwd. Ook is er in het gebied een pand (antikraak) in gebruik genomen om het projectteam meer zichtbaar en toegankelijk te maken voor gesprek, met vaste inloopspreekuren en als locatie voor overleggen. Er zijn individuele gesprekken gevoerd met verschillende partijen (o.a. eigenaren in het gebied). Om tot een perspectief te komen is het gesprek met de stad over de toekomst van Centrum Oost gevoerd in drie 'adviesronden'. Eerst zijn de uitgangspunten voor het perspectief zoals vakspecialisten die benoemden voorgelegd. Die zijn in een bijeenkomst in de Oostzijderkerk en online aangevuld. In het vervolgstadium is ook het conceptperspectief met een schets voor een vogelvlucht 2040 voorgelegd en aangevuld (op inloopspreekuren aan de Peperstraat en online). Vanwege signalen dat mensen de periode voor reactie te kort vonden en te dicht op de vakantie – er werd de suggestie gewekt dat dat met opzet zo zou zijn gepland om minder reacties te krijgen -, is besloten een extra, soortgelijke, adviesronde in te gelasten na de zomerperiode. Daarin is de verder uitgewerkte versie van het perspectief gedeeld en werd ook getoond hoe er met eerdere reacties op het perspectief was omgegaan.

5.3 Opbrengst

De punten die veel bijval kregen, waar mensen zich zorgen over maken, of waar duidelijk verschillend over wordt gedacht zijn opgenomen in het gebiedsperspectief zelf. Het gaat om:

- Veel bijval voor opknappen van het gebied en vergroten verblijfskwaliteit, meer groen, Zaan meer benutten en bereikbaar maken.
- Zorgen over de bouwhoogte in de Peperstraat, met name ter hoogte van de Bloemgracht, en over de hoeveelheid/geslotenheid bebouwing op de Burcht.
- In de reacties op het concept-perspectief ging het niet veel over het verminderen van de hoeveelheid auto's op straat, maar als de consequenties concreter worden (denk aan betaald parkeren in de toekomst) dan is daar wel veel discussie over te verwachten; en daar wordt ook duidelijk verschillend over gedacht (sommige mensen hechten vooral aan meer groen en minder auto's, andere mensen hechten vooral aan bereikbaarheid per auto en de mogelijkheid om dichtbij en betaalbaar te kunnen parkeren).

Een volledig overzicht van de reacties op het perspectief is te vinden in de bijlage op maakcentrumoost.zaanstad.nl. Ook de opbrengst van de eerdere ronde om tot uitgangspunten voor het perspectief te komen is daar te vinden, in de vorm van [gespreksverslagen](#).

5.4 Terugkoppeling

Tijdens de perspectieffase is zoveel mogelijk van de opbrengst en resultaten van elke adviesronde in beeld gebracht, met name vanuit de gebiedswebsite. Zo konden deelnemers zien wat er met hun reactie is gedaan en welke afweging daarbij is gemaakt. Deze informatie is vanaf de website, in de gebiedsnieuwsbrief en -facebookgroep en bij de extra inloophmomenten in het gebied gedeeld. Ook in persberichten werd de url naar de gebiedswebsite consequent genoemd.

Ook vormde de afweging van de verschillende, veelgehoorde reacties een punt op de agenda van Adviesgroep en Klankbordgroep en werd er gesprek over gevoerd in het MAAKpand aan de Peperstraat tijdens de (extra) inloopspreekuren.

Gedurende het hele traject was de procesmanager van het gebied persoonlijk bereikbaar voor vragen en opmerkingen per e-mail en telefoon.

Overzicht communicatiemiddelen die zijn ingezet:

- Basis: campagnewebsite MAAKcentrumoost.zaanstad.nl
- Huis-aan-huis brieven
- PraatMee.zaanstad.nl - website
- Facebook
- Pagina MAAK.Zaanstad
- groep MAAK Centrum Oost
- Social Media advertenties & campagne (foto, video)
- Zaanstad Journaal & Huis-aan-huisbladen
- Gebiedsnieuwsbrief Centrum Oost
- Persoonlijke gesprekken/enquêtes
- Wereldcafé (Oostzijderkerk)
- Gebieds en-/of themabijeenkomsten klankbordgroep
- Wijkshow
- Specifieke jongerentrajecten (met o.a. HvA, Herman Gorter)

5.5 Centrum Oost Rapportage op de participatiedoelstellingen Uit: Aanpak participatie MAAK.gebieden perspectieffase 2017/45219

Onderstaand een schematische weergave van de doelstellingen zoals ze zijn geformuleerd in de aanpak voor participatie in Centrum Oost met daarbij wat er is gerealiseerd.

Niveau van interactie: raadplegen/adviseren

<i>Gepland (voorstel participatie december 2017)</i>	<i>Gerealiseerd (september 2018)</i>
Aanscherpen en uitdragen uitleg over aanpak MAAK algemeen en proces in Centrum Oost; veel aanwezig zijn in het gebied (eigen bijeenkomsten, aanhaken bestaande bijeenkomsten, enquêtes/individuele gesprekken, eventueel een MAAKplek inrichten in leegstaand pand); onze aanwezigheid zichtbaar maken, proces en resultaten delen (foto, film, tekst, social media).	Uitleg en terugkoppeling/resultaten via website https://maakcentrumoost.zaanstad.nl/, facebook 'maak.zaanstad centrum oost' en nieuwsbrieven (email). Buurtwandelingen met gebiedsbeheerder, medewerkers van beheer en bewoners langs pijnpunten in het gebied (plus vervolgacties daaruit). Aanhaken bij bestaande organisaties en bijeenkomsten, zoals ondernemersoverleg, overleg klankbordgroep Prins Hendrikkade en maatschappelijke organisaties. Grote centrale bijeenkomst op 22.05.18. Inloopbijeenkomsten in juli en extra inloopmomenten in september. Enquêtes i.h.k.v. het monitoren gehouden. Individuele gesprekken met diverse belanghebbenden zoals winkeliers, grondeigenaren, bewoners, woningcorporaties en schoolbesturen. Klankbordgroep (4 bijeenkomsten, 9 personen). Adviesgroep MAAK.plek ingericht op Peperstraat 134A voor inloopbijeenkomsten en afspraken. Diverse filmpjes over proces en mogelijkheid om bij te dragen.

<i>De Burcht van de toekomst</i>		
	<i>Gepland</i>	<i>Gerealiseerd</i>

Bereik	10% direct belanghebbenden, 1% alle Zaankanters	Via de totale communicatie is zeker 10% van de direct omwonenden / belanghebbenden bereikt. Bij de Burcht als onderdeel van de totale communicatie is 1% van alle Zaankanters (1.500) zeker bereikt. Daarnaast nog een groot bereik via de Vereniging Historisch Zaanadam en <i>free publicity</i> .
Proces	Onderzoek naar mogelijkheden met een groep direct betrokkenen, PraatMee voor Zaankanters, zichtbaar maken tegenstellingen, fysiek carré voor Raad, samenwerking tussen belanghebbenden en professionals	Gesprekken over de Burcht met klankbordgroep Opbrengst PraatMee: https://praatmee.zaanstad.nl/p/maak-centrum-oost-van-hier-en-nu-naar-2040 Fysiek Carré specifiek over dit onderwerp heeft (nog) niet plaats gevonden. Dit wordt ondergebracht in de fase richting besluitvorming van het totale gebiedsperspectief. Overige punten staan op de agenda voor de strategiefase.
Opbrengst	Aansprekende toekomstscenario's waarin men zich herkent in minstens één actieve, terug te lezen bijdrage aan het perspectief	Zie het perspectief en het document met de opbrengst van de participatie (maakcentrumoost.zaanstad.nl).
Terugkoppeling	*	Via huis-aan-huis, digitale nieuwsbrieven, verslagen op de website en de expositie in het MAAK.pand.

<i>Prins Hendrikkade</i>		
	<i>Gepland</i>	<i>Gerealiseerd</i>
Bereik	10% van de belanghebbenden. Zoveel mogelijk gezamenlijk de omwonenden, buurtbewoners, gebouweigenaren, eventuele externe betrokken professionals (o.a. uit toerisme), raadsleden en ambtenaren betrokken, met extra aandacht voor de mensen die in de afgelopen jaren al betrokken waren bij o.a. placemaking in het gebied.	Via de totale communicatie is zeker 10% bereikt. Met de 'place-makers' is intensiever contact (via een aparte klankbordgroep). Ook is gesproken met de touroperator voor de riviercruises.
Proces	Workshops in de stijl van Wereldcafés, samenwerken. Gemeente vertaalt input, resultaat wordt weer aangevuld.	Dit komt in een volgende (strategie)fase aan de orde. Er is eerst een onderzoek naar de verkeerscirculatie en het parkeren nodig. Pas daarna kan er nadere uitwerking gegeven worden aan een ontwerp voor de Prins Hendrikkade.

Opbrengst	Actieve, terug te lezen bijdrage aan het perspectief.	Zie het perspectief en het document met de opbrengst van de participatie (maakcentrumoost.zaanstad.nl).
Terugkoppeling	*	Via huis-aan-huis, digitale nieuwsbrieven, verslagen op de website en de inloopexpositie in het MAAK.pand.

<i>Peperstraat en omgeving</i>		
	<i>Gepland</i>	<i>Gerealiseerd</i>
Bereik	80% van de eigenaren en ontwikkelaars	Met alle eigenaren is gesproken met uitzondering van die van de grondgebonden woningen die net buiten het plan- en ontwikkelgebied vallen.
Proces	Vrij gesloten proces . Voorzien van kanttekeningen/verdere aanvullingen bij schetsen perspectief tijdens werksessies.	Het idee van vernieuwing wordt omarmd, bewoners Bloemgracht hebben kanttekeningen i.v.m. consequentie bebouwing parkeerplaatsen Peperstraat. Dit komt in de volgende fase nader aan de orde als de eerste ideeën uitgewerkt worden richting ontwerp.
Opbrengst	Lijst met voors en tegens geleverd door belanghebbenden aan Raad. Gebiedseigenaren en ontwikkelaars moeten kansen zien om aan de slag te gaan voor een goed heringerichte straat en bebouwing. Gesprek gevoerd met hen.	Zie het perspectief en het document met de opbrengst van de participatie (maakcentrumoost.zaanstad.nl). Er is een intentieovereenkomst gesloten met de betreffende marktpartij.
Terugkoppeling	*	Via huis-aan-huis, digitale nieuwsbrieven, verslagen op de website en de expositie in het MAAK.pand.

<i>Zuiddijk (coproduceren)</i>		
	<i>Gepland</i>	<i>Gerealiseerd</i>
Bereik	Ondernemers, pandeigenaren en huurders aan de Zuiddijk.	50%
Proces	Samenwerken in opstellen Voorstellen door studenten HvA.	Studenten hebben een aantal interventies voorgesteld.
Opbrengst	Actieplan ondertekend door 1/3 belanghebbenden.	Niet gerealiseerd, de betrokkenheid tot nu toe bij de ondernemers aan de Zuiddijk is laag. Het gesprek met een vertegenwoordiging vanuit de ondernemers is ook lastig gebleken. Vanuit de gemeente wordt initiatief genomen om een inspirerend en enthousiasmerend gesprek te voeren.
Terugkoppeling	*	Via huis-aan-huis, digitale nieuwsbrieven, verslagen op de website en de expositie in het MAAK.pand.

<i>Parkeren</i>		
	<i>Gepland</i>	<i>Gerealiseerd</i>
Bereik	De buurt en met andere stakeholders zoals het Zaantheater, ondernemers in het centrum en ontwikkelende partijen, deskundigen.	Parkeren en bereikbaarheid was een apart thema in het participatieproces en is in alle rondes meegenomen.
Proces	MAAK-ateliers	Parkeren en bereikbaarheid was een apart thema in het participatieproces en is in alle rondes meegenomen. Buurtbijeenkomst en inloopbijeenkomsten. Digitale communicatiemiddelen. Het verkeersonderzoek zal in de strategiefase worden uitgevoerd.
Opbrengst	Niemand vergeten, standpunt terugvinden in overwegingen.	Zie het perspectief en het document met de opbrengst van de participatie (maakcentrumoost.zaanstad.nl).
Terugkoppeling	*	Via huis-aan-huis, digitale nieuwsbrieven, verslagen op de website en de expositie in het MAAK.pand.

6 Verslag externe monitoring

Onderzoeksbureau “Research2evolve” heeft geholpen met het monitoren van de succesfactoren 1, 2 en 4 voor het eerste deel van de perspectieffase.¹

Aan het begin en na de eerste ronde in de perspectieffase is via social media een oproep gedaan om online een enquête in te vullen. Daarnaast zijn er korte interviews na en tijdens de bewonersbijeenkomst van 22 mei afgenomen, en tijdens de inloopbijeenkomsten in juli. Op dinsdag 24 juli zijn mensen op straat benaderd voor een face-to-face interview.

Respons online enquête en face-to-face-interviews

- De online enquête is ingevuld door 64 personen.
 - Van hen hebben 16 personen een of meer bijeenkomst(en) bezocht.
- Tijdens de bijeenkomst van 22 mei zijn 26 bezoekers geïnterviewd.
- Tijdens de inloopbijeenkomsten in juli zijn 12 bezoekers geïnterviewd.
- Het aantal face-to-face-interviews op straat is 34

Uitkomsten geven vooral een indicatie

Het aantal mensen dat de online enquête heeft ingevuld of is benaderd voor een kort interview is klein. De resultaten van deze enquête en interviews zijn daarom slechts indicatief van aard en kunnen niet worden veralgemeniseerd.

¹ Zie bijlage 1

6.1 Bereik: met de participatie worden veel en diverse (maar niet alle) mensen bereikt.

Totaal aantal bezoekers van bijeenkomsten is ca. 235 (daar zit mogelijk een overlap in): 79 op 22 mei, 125 op de inloopbijeenkomsten in juli, 30 leerlingen basisonderwijs. Daarnaast is er individueel en of in kleinere groepjes gesproken met stakeholders, zoals de pand- en grondeigenaren, onderwijsinstellingen (jongeren), corporaties en huisartsen. Het bereik via social media is 373 abonnees op de nieuwsbrieven, 120 leden facebookgroep en 1616 unieke bezoekers op de website (daar zit mogelijk een stuk overlap in, en ook mensen die niet in het projectgebied zelf wonen kunnen zich natuurlijk aanmelden bij deze media).

Bijna de helft van de op straat geïnterviewden geeft aan bekend te zijn met MAAK.Zaanstad en ruim de helft weet dat er bijeenkomsten en buurtwandelingen worden georganiseerd om met elkaar in gesprek te gaan over de toekomst van Zaanstad. Van degenen die bekend zijn met de bijeenkomsten en buurtwandelingen heeft één op de tien hieraan deelgenomen. Driekwart is het er (zeer) mee eens dat het een goed idee is om bijeenkomsten en buurtwandelingen te houden om met elkaar in gesprek te gaan over de toekomst van Zaanstad. Ruim de helft geeft aan mee te willen doen aan zo'n bijeenkomst of buurtwandeling.

Op de bijeenkomst op 22 mei is 65% is bewoner, 15% ondernemer, 12% beide en 8% geen van beide.

Op de inloopbijeenkomsten in juli is 63% is bewoner, 6% ondernemer, 13% beide en 19% geen van beide.

Op bewonersbijeenkomsten komen meestal geen jongeren. Daarom is er met hen apart contact gezocht door scholieren van de Herman Gorterschool te vragen mee te denken over de toekomst van het centrum d.m.v. een tekening.

Voor zover zichtbaar waarneembaar hebben er weinig mensen met een migratieachtergrond deelgenomen aan het participatieproces.

6.2 Proces: bijeenkomsten worden gewaardeerd en er is voldoende ruimte voor inbreng, maar er mag nog duidelijker aangegeven worden wanneer men in het totale proces zijn/haar mening kan laten horen.

De informatiebijeenkomst op 22 mei wordt gemiddeld gewaardeerd met een 7,1 door de aanwezigen en met een 6 door degenen die de enquête hebben ingevuld. Ruim de helft van de aanwezigen vindt dat ze door hun bezoek hebben kunnen bijdragen aan de toekomstplannen.

De inloopbijeenkomst in juli wordt gemiddeld gewaardeerd met een 7,6 door de aanwezigen en met een 7,7 door degenen die de enquête hebben ingevuld. Driekwart van de aanwezigen vindt dat ze door hun bezoek hebben kunnen bijdragen aan de toekomstplannen.

Over de bijeenkomsten waren de respondenten in het algemeen vaker tevreden dan ontevreden over de aspecten: “inhoudelijk interessant”, “een goed programma” en “heldere spelregels”. Beduidend positiever was men op de aspecten: “voldoende mogelijkheden om je mening te uiten” en “er werd goed geluisterd”. Alleen op het aspect van passend en duidelijkheid waren de deelnemers vaker ontevreden dan tevreden.

De informatie over Centrum Oost (social media, nieuwsbrief, website) wordt overduidelijk positief beoordeeld op aspecten van duidelijkheid, helderheid, relevantie en actualiteit.

Voor bijna de helft is het niet duidelijk wanneer men zijn of haar mening kan laten horen. Een ruime meerderheid geeft aan dat dit MAAK-gebied open staat voor nieuwe ideeën en bijna de helft vindt ook de ideeën van andere betrokkenen en van MAAK inspirerend.

6.3 Opbrengst: er is een enorme en ook enorm veelzijdige opbrengst van ideeën

De gesprekken en bijeenkomsten hebben honderden ideeën opgeleverd voor het gebied. Deze zijn opgehaald en geclusterd rond de strategische opgaven van het gebied. De kwaliteit van de ideeën is zeer divers: van een uitgewerkte maquette voor een werf op de Burcht, tot een wat algemener idee om de Noord-Zuidlijn vanuit Amsterdam door te trekken. Veel van de ideeën zijn verwerkt. Op de reacties die tijdens bijeenkomsten en inloopmomenten zijn genoteerd, is door het projectteam een antwoord geformuleerd over of en hoe een idee een plek kreeg in het concept-perspectief - en zo nee waarom niet. Zie voor een overzicht hiervan de bijlage.

6.4 Terugkoppeling: de terugkoppeling over inhoud en vervolgproces mag nog duidelijker.

Een derde van de respondenten vindt dat men na de bijeenkomsten goed geïnformeerd werd over de resultaten ((helemaal) mee eens), maar daarnaast is eveneens een derde deel van de respondenten het er juist (helemaal) niet mee eens.

Op de vraag of men vond dat er na de bijeenkomsten goed geïnformeerd is over het vervolg sloeg de weegschaal door. Twee derde van de respondenten die een bijeenkomst hadden bijgewoond was het hier (helemaal) mee eens. Een op de vijf vond overigens wél dat men wel goed geïnformeerd en teruggekoppeld was.

Als tips voor verbetering van de informatievoorziening werd meegegeven: wijkspecifieke informatie voor nieuwe bewoners, posters in de wijk, digitale nieuwsbrieven en huis-aan-huis informatieverstoring.

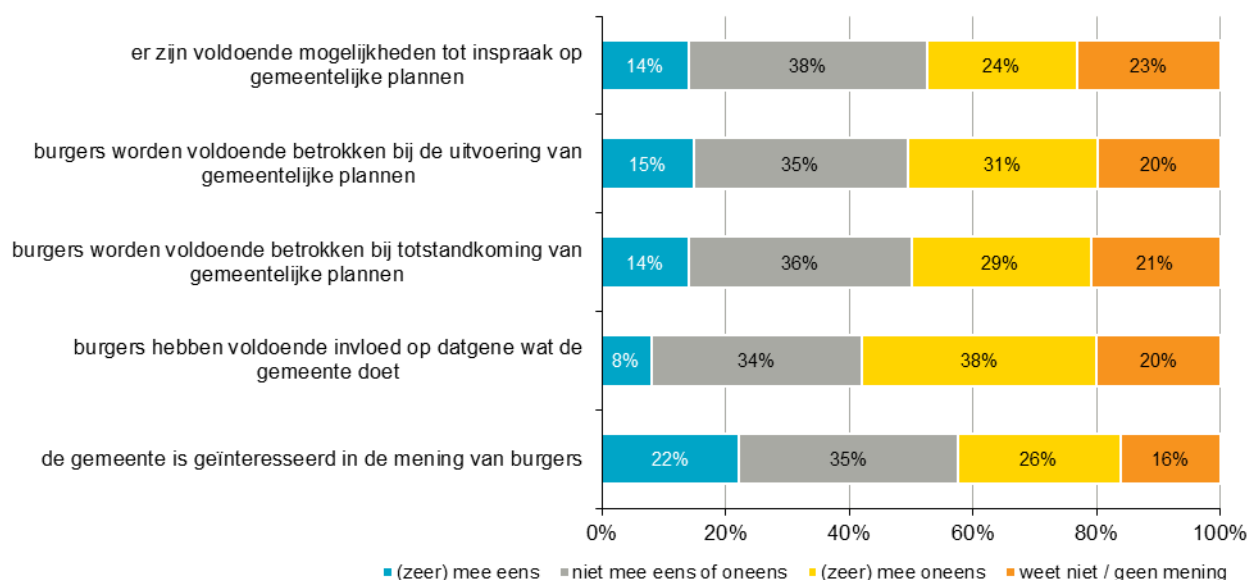
Opmerkelijk is dat de tevredenheid over de inspraakmogelijkheden en de tevredenheid over de invloed die men heeft (gehad) op de plannen bij MAAK-gebied Centrum Oost bij de tweede meting lager is dan bij de eerste meting. Mogelijk heeft dit te maken met het afgesproken interactieniveau (adviseren) versus de gewenste invloed op het eindresultaat

(beslissen).

Ruim de helft van de respondenten geeft aan in de toekomst (zeker of misschien) een bijeenkomst te (willen) bezoeken. Als reden geeft men op dat men wil “weten wat er gebeurt” of ‘geïnteresseerd is in de plannen en daarover wil meepraten’. De respondenten die hebben aangegeven niet (meer) naar de bijeenkomsten te willen gaan, geven aan dat het tijdstip voor hen niet handig is hebben het idee dat door aanwezig te zijn er toch geen invloed kan worden uitgeoefend. Zoals een respondent het verwoordt: “de buurt moet eerst maar eens opgeknapt worden voordat je je druk maakt over de verre toekomst”.

6.5 Algemeen beeld Zaanpeiling

In de jaarlijkse enquête van de gemeente Zaanstad (de Zaanpeiling) wordt een aantal stellingen voorgelegd over invloed van burgers op het lokale beleid. Welk beeld hebben inwoners van de inspanningen van de gemeente om haar bewoners bij het bestuur te betrekken?

Grafiek 1 Stellingen inwoners (in %) over invloed burger-bestuur

7.0 Overzicht Bijlagen

- Opbrengst ronde van analyse naar uitgangspunten (verslagen)
- Opbrengst ronde van uitgangspunten naar perspectief (excelbestand)
- Rapportage onderzoeksbureau Research 2Evolve

8.0 Conclusie en doorkijkje voor de strategiefase

- De bijeenkomsten worden over het algemeen positief beoordeeld. Wel wordt er gevraagd om de resultaten duidelijker terug te koppelen en beter te informeren over het vervolg;
- De informatie over Centrum Oost (social media, nieuwsbrief, website) wordt gewaardeerd;

- Het gebiedsperspectief is richtinggevend, en is geen concreet plan. Met name bewoners en ondernemers willen wel graag het gesprek voeren over concrete ideeën. De verwachting is dat hoe concreter het wordt, hoe groter de groep zal zijn die geïnteresseerd is in de ontwikkeling van Centrum Oost.
- Terugkijkend op het proces had het waarschijnlijk geholpen om een samenvatting van het concept perspectief huis-aan-huis te verspreiden voorafgaand aan de inloop. De inhoud van het perspectief zou dan breder bekend zijn.

Voor de strategiefase:

- Een van respondenten gaf aan: de buurt moet eerst maar eens opgeknapt worden voordat je je druk maakt over de verre toekomst". Dit signaal wordt regelmatig afgegeven. Het is daarom zaak dat in 2019 de eerste zichtbare veranderingen worden gerealiseerd. Het hervatten van de werkzaamheden van de sluis is daar belangrijk bij. Maar ook de buurtschouw.
- In de strategiefase blijft de uitdaging om meer jongeren en mensen met een migratieachtergrond te interesseren voor de ontwikkeling van Centrum Oost;
- Per uit te werken onderdeel, ontwikkeling of herinrichting zal worden aangegeven welke rol een ondernemer, eigenaar en/of bewoner heeft bij de verdere uitwerking.
- Belangrijk hierbij is dat de deelnemers inzicht hebben in het vervolgproces en de resultaten hiervan te zien krijgen.

gemeente Zaanstad

Stadhuisplein 100, 1506 MZ Zaandam
Postbus 2000, 1500 GA Zaandam

T 14 075
www.zaanstad.nl